

U Fialů nebo Na lapači

Na jedné z pohlednic našeho města je natištěný text „Most u chvalně známé vinárny u Fialů“. Po stavení, které je na pohlednici vyobrazeno, dnes už ale v Hodoníně nenajdeme stopu. Zapátrejme tedy trochu v historii, aby tato kdysi docela důležitá stavba i její okolí v kole času úplně nezapadly.

Místo u mostu do Rybář bylo vždy dost frekventované. Tekl zde jeden z hlavních toků řeky Moravy a přes most vedla jediná cesta do Uher. Zmínka o tomto mostě a o nutnosti jej opravovat se dá najít už v textech Fridricha z Oppersdorfu z roku 1651.

Po Moravě sem z obou směrů toku řeky připlouvaly lodě a kousek od středu města zde bylo možné zboží vykládat. O tom, proč se hostinství říkalo Na lapači, se můžeme dozvědět z textů sepsaných městským kronikářem V. Novákem: „... provoz na řece se omezil už jenom na vzrušující i poklidnou plavbu vorů, přijíždějících k nám odedávna z hlubokých beskydských lesů. A připlouvalo jich k nám až téměř do konce minulého století hodně. V roce 1851 voraři zaplatili hodonské obci na pobřežním poplatku za 188 vozů 94 zlatých rýnských a protože rýnský „držel v sobě“ 60 krejcarů, bylo to 30 krejcarů za vor. Klády z rozebraných vorů se „lapaly“ a ukládaly na konci dnešní Jánošíkovy ulice, na břehu nyní už zasypané Jalové strouhy, která dříve byla ramenem řeky Moravy. Říkalo se tu Na lapači a podle toho se i Fialové hospodě (vinárně), ležící těsně u vorového skladiště, začalo říkat „Na lapači“.

Zřejmě podle majitele se jeden čas tomuto hostinci říkalo i U Čvančarů, ale asi nejdéle používaný název byl vinárna nebo hospoda U Fialů. Místo bylo používáno také různými spolky, třeba Řemeslnícko-živnostenská beseda, založená v roce 1893 spolkovou činností vyvíjela právě v pronajaté místnosti v hostinci U Fialů.

O tom, proč Fialova vinárna stála na ulici Jánošíkově, když je to vlastně pokračování ulice Rybářské,

podává informace ten nejzasvěcenější, držitel Ceny města Hodonína za rok 2012 pan Miroslav Včala, který právě v tomto domě bydlel: „Vinárna u Fialů stála – a dodnes její budova vlastně stojí – na konci, respektive na začátku ulice Jánošíkovy. Prostě hned za mostem přes rameno řeky Moravy. Vlastně to dříve bylo pokračování ulice Rybářské, ale pan hospodský Fiala, asi byl radním, vymohl na městském úřadě, aby jeho vinárna stála v Jánošíkově ulici. Byl totiž velkým ctitelem slovenského hrdiny Jánošíka. Na bývalém našem domě se do nedávna skvěla tabulka s nápisem JÁNOŠÍK, SLOVENSKÝ HRDINA, POPRAVEN 1713.“

V souvislosti s domem u mostu do Rybář je jistě vhodné trochu přiblížit i osobu pana Miroslava Včaly. Dům a jeho okolí znal pan Včala velmi dobře, bydlel zde více než pětasedmdesát let. Od doby studií na vysoké škole měl z důvodu nemoci částečně ochrnutou pravou ruku i nohu. To mu ovšem nebránilo v tom, aby se s obrovským úsilím věnoval fotografování, filmování i dalším koníčkům. Pamětníci si jistě vzpomenou na pana Včalu, pohybujícího se po Hodoníně na kole, vždy s nezbytným fotoaparátem či kamerou, aby mohl dokumentovat veškeré zdejší události. Dokumentárních filmů natočil více než osmdesát, obsazoval s nimi mnohé soutěže, na kterých získal i řadu ocenění.

Za celoživotní dokumentační činnost byla panu Miroslavu Včalovi udělena Výroční cena města Hodonína za rok 2012. V době psaní tohoto textu žije pan Včala v hodonínském S-Centru a k ocenění, kterého se mu ze strany města dostalo, řekl: „Rozhodl jsem se Výroční cenu vystavit v S-centru, aby se všichni mohli pokochat a aby lidé věděli, že v S-centru nejsou hloupí.“

Bohužel, čas je neúprosný. Než došlo k vydání této publikace, pan Miroslav Včala dne 7. srpna 2018 ve věku 86 let zemřel.

Vinárna u Fialů vedle mostu, postaveného v roce 1927

Hostinci, ležícímu u vorového skladiště, kde se zachytávaly klády, se říkalo také „Na lapači“

Bylo by jistě zajímavé vidět interiér v hostinci U Fialů

V posledních letech byl už z bývalého hostince normální domek

Silnice vede k mostu a do Rybář, u Včalova domu už začala demolice

Místo, kde řadu let stála Fialova vinárna dnes zarůstá trávou